

Katowice, 26 marca 2025 r.
Znak sprawy: RT.ZWPT.0003.1.2025
Znak pisma: RT-ZWPT.KW-00020/25

**Szanowny Pan
Stanisław Gmitruk
Radny Województwa Śląskiego**

Odpowiedź na interpelację INT.7.0003-0078/25

Odnosząc się do interpelacji Pana Radnego, chciałem na wstępie podziękować za aktywne i konsekwentne działania, które Pan podejmuje mając na względzie interes subregionu północnego w kontekście procesu sprawiedliwej transformacji. Dowodem są m.in. kolejne interpelacje (INT.6.0003-0301/21; INT.6.0003-0408/22; INT.7.0003-0058/24), które dotyczą tych zagadnień.

Zarząd województwa w swoich odpowiedziach również konsekwentnie wskazywał argumenty, które miały wpływ na określenie terytoriów uprawnionych do korzystania ze środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST). Punktem wyjścia dla wskazania tych obszarów był aneks D bis do regularnie konstruowanych zaleceń Komisji Europejskiej - Country Specific Recommendations (CSR). To dokument przygotowywany dla poszczególnych krajów UE, który zawiera wytyczne polityczne dostosowane do sytuacji poszczególnych państw UE na temat sposobu ożywienia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, przy jednoczesnym utrzymaniu dobrej kondycji finansów publicznych. Aneks D bis na terenie województwa śląskiego wyznaczył obszar 7-miu podregionów (obszarów typu NTS 3) bez podregionu częstochowskiego.

W ślad za informacją udzieloną Panu Radnemu w 2022 roku, ponownie przytoczę tu fakty dotyczące zastosowania w FESL mechanizmów wyrównujących i kompensacyjnych dla subregionu północnego, które miały na celu minimalizowanie ryzyka dysproporcji rozwojowych obszaru subregionu północnego. W ramach ZIT ogólna kwota wsparcia dla podregionu częstochowskiego nie odbiega od wsparcia przeznaczonego dla subregionu zachodniego i południowego (odpowiednio 154,1 mln euro, 165,7 mln euro, 156,7 mln euro).

Natomiast w ramach tzw. mechanizmu kompensacyjnego, zarząd województwa zarezerwował środki dla subregionu północnego w ramach:

- a. Kontraktu Programowego - 62 mln euro na obszary odnawialnych źródeł energii, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gospodarki odpadami komunalnymi;
- b. OSI dla obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją - 3 mln euro na obszary efektywności energetycznej budynków, wsparcia klimatu oraz rekultywacji terenów zdegradowanych.

Podkreślam również fakt, że w całym procesie negocjacji programu FESL 2021-2027, zarząd województwa występował o to, aby podregion częstochowski został uwzględniony w mechanizmie FST.

W obecnym procesie aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” zaplanowano spotkania i warsztaty we wszystkich subregionach, na których przewidziano dyskusję m. in. nad kształtem Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) województwa. Celem warsztatu w subregionie północnym będzie szczególnie zebranie argumentów i opinii dotyczących negatywnych skutków transformacji dla tego subregionu, które będą istotne i mocne, aby je omówić i uwzględnić w przyszłej aktualizacji Strategii. Ponadto wszyscy mieszkańcy, podmioty społeczne i gospodarcze z województwa śląskiego będą miały możliwość udziału w konsultacjach społecznych, aby zgłosić swoje uwagi i wnioski do projektu Strategii. Liczymy na konstruktywne i mocne argumenty w dyskusji oraz twarde dane, które posłużą w negocjacjach nad przyszłą perspektywą finansową UE, kiedy powrócimy do rozmów z Komisją Europejską na temat włączenia podregionu częstochowskiego jako obszaru dotkniętego oddziaływaniem transformacji zarówno z centrum województwa śląskiego, jak i od północy, czyli z województwa łódzkiego. Ze względu na położenie geograficzne podregionu częstochowskiego między obszarami objętymi programem, widzimy konieczność takiego podejścia.

W tym miejscu chciałem również podkreślić, że obecnie trwają usilne starania o utrzymanie FST. W listopadzie 2024 r. Zgromadzenie Ogólne Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej przyjęło stanowisko w sprawie Polityki Spójności UE po 2027 roku, w którym została wyrażona potrzeba utrzymania mechanizmów wsparcia Regionów węglowych i wysokoemisyjnych, w tym odbudowy fundamentów ich konkurencyjności, stabilności społecznej i bezpieczeństwa ekologicznego. Natomiast w lutym br. przyjęte zostało wspólne stanowisko województw: śląskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, łódzkiego i małopolskiego w sprawie przyszłości FST. Stanowisko zostało przekazane do Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej, Europejskiego Komitetu Regionów i Prezesa Rady Ministrów RP, oczekujemy w nim reakcji na skutki transformacji, prowadzącej ku neutralności klimatycznej oraz dyskusji o Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w kontekście polityki spójności po 2027 roku.